

KONFERENCE

STATUS FOR LITERACY

NATIONALMUSEET
NY VESTERGADE 10
1471 KØBENHAVN K
8. SEPTEMBER 2016
[TILMELD DIG HER](#)

Sten, skærm, papir - en tur gennem skriftens historie

I 2016 har Nationalt Videncenter for Læsning eksisteret i 10 år. I 10 år har centret samlet, skabt og spredt viden om læsning, skrivning og sprog. Det skal fejres.

Årets Status for Literacy er en jubilæumskonference med et særligt tema: Sten, skærm, papir - en tur gennem skriftens historie. Med det sætter vi fokus på, hvordan mennesket har kommunikeret med skrift gennem tiden. Hvilke skriftsystemer har vi brugt? Hvad har vi skrevet på? Og hvad har vi skrevet om?

Vi har inviteret forskere fra hele Norden til at præsentere deres blik på temaet. Det kommer til at handle om vikingers runeskrift, om graffiti, sms og emojis, om generationers forskellige måder at skrive på og om sprogets udvikling via nye skriveteknologier.

Endelig har vi, for rigtigt at kunne mærke historiens vingesus, valgt at afholde konferencen i Nationalmuseets smukke lokaler

Velkommen til

PROGRAM

KL. 09.30 Registrering og kaffe

KL. 10.00 Velkomst

v. Lene Storgaard Brok, videncenterleder

KL. 10.15 Skriftens anvendelser og kravene til læseren. Et langtidsperspektiv

v. Carsten Elbro, professor ved Københavns Universitet

"Halvdan" skrev en viking i Istanbul for over 1000 år siden. Omkring 40 generationer senere skriver Halfdan om sig selv på nettet. Begge kan udnytte skriftens alfabetiske princip, så de kan få plads i andres opmærksomhed. Med skrift overvinder deres meddelelse tid og sted. Men den virker kun, hvis læserne får mulighed for at rekonstruere de skrivendes forestillingsindhold. Det stiller krav til begge parter. Heldigvis kan kravene både beskrives og gøres til genstand for undervisning.

KL. 11.00 Hvordan virkede sms for 1000 år siden?

v. Åke Olofsson, professor i psykologi ved Umeå universitet

Genom jämförelser mellan arkeologiska fynd av runskrift, främst på träpinnar, och läs- och skrivaktiviteter hos dagens förskolebarn belyses hur kunskapsöverföring och kunskapsrepresentation kan beskrivas på ett likartat sätt trots stora skillnader i tid och organisation. Fynden visar på kreativitet och skapande hos den lärande som tyder på god förståelse för relationen mellan talat och skrivet språk. Utan skola men med alfabetet (futhork) som ett viktigt verktyg (artefakt). Det arkeologiska materialet visar också på motivationshöjande element som inte på något sätt står efter påhittigheten bland dagens unga.

KL. 11.45 Frokostpause

... og mulighed for at besøge forlagene

KL. 12.45 Unges (skrift)sprogbrug i de nye medier: Påvirker sms-sproget de unges skriftsprog i skoletekster?

v. Marianne Rathje, adjunkt ved Syddansk Universitet

I forskningsprojektet *R de nye medier 1 trusl mod skriftsprågd? Nye mediers påvirkning af det konventionelle skriftsprog* har jeg undersøgt 8.-9. klasses-elevs fritidstekster, dvs. Facebook og sms, og deres skoletekster, dvs. danske stile. Formålet har været at finde ud af, om der sker en afsmitning fra sproget i de nye medier over på de unges skoletekster. Hvordan ser de unges sprogbrug i de nye medier ud? Og er der sms-sprog i de danske stile, eller forstår de unge at ændre deres sprog til den kontekst, de skriver i?

KL. 13.15 Forskning på vej 1: Digitale spor på papiret

v. Mie Bligaard Christoffersen, ph.d.-studerende ved Københavns Universitet, INSS

I mit ph.d.-projekt undersøger jeg de udfordringer, der opstår, når en generation, som tænker i digitale tekster, bliver undervist i tekstfremstilling af en generation, der tænker i papirtekster. Ud fra 500 danskstile fra gymnasiet fortæller jeg om, hvilke dele af den digitale skriveproces eleverne mestrer, og hvilke der er vanskelige, når man som dem vokser op i overgange mellem to skrivetraditioner.

KI. 13.30   Forskning på vej 2: "Få fingeren ud!"

v. Lene Rotne, ph.d.-stipendiat ved Dansk Sprognævn og Københavns Universitet (Engerom)

En undersøgelse af danske og italienske unges skriftsprog på Facebook og i skolen. I mit projekt undersøger jeg, hvordan danske og italienske unge i alderen 14-17 år skriver på Facebook og i deres skolestile, og hvordan de håndterer skiftet fra en skriftnorm til en anden. Er der behov for øget undervisning i differentieret skrivestil? Og er der i de danske skoler behov for det samme store fokus på forholdet mellem tale og skrift, som man har i de italienske skoler?

KI. 13.45   Forskning på vej 3: Islandske sagaer på papir og skærm

v. Beeke Stegmann, ph.d.-studerende ved København Universitet, NFI

I mit ph.d.-projekt undersøger jeg en række islandske håndskrifter, som er blevet fysisk forandret i løbet af tiden. I dag foreligger mange af dem som mindre enheder, men de er langt fra at have været produceret som sådan. Gennem århundrederne er de blevet delt op, sat sammen og omorganiseret adskillige gange. Ud fra de fysiske kontekster, som de enkelte tekster har haft, kan der drages konklusioner om deres fortolkning og brugernes tilgang til dem. I dag bliver flere og flere håndskrifter digitaliseret og får på den måde endnu en ny kontekst. Denne virtuelle kontekst giver helt nye muligheder, men vidner lige så meget som den fysiske kontekst om tidens præferencer.

KI. 14.00   Kaffe- og tepause

KI. 14.30   Lesepraksis i forandring i en multimodal tekstkultur

v. Elise Seip Tønnessen, professor ved Institutt for nordisk og mediefag, Universitetet i Agder i Kristiansand, Norge

Som leseforsker ser jeg både tekster og lesepraksiser som forankret i en kultur. I en tid der kulturen forandrer seg raskere enn noen gang, ser vi nye og gamle lesepraksiser leve side om side i skole og samfunnsliv. I dette innlegget vil jeg trekke fram noen sentrale lesepraksiser, som representerer ulike formål med lesingen (læring og opplevelse), ulike genre, og samspill mellom ulike medier. Jeg stiller spørsmål om hvordan leserens rolle forandres, og hvilke konsekvenser det får for leseopplæring og leseutvikling i skole og fritid.

KI. 15.15   Skrivning og læsning i en digital tid

v. Kirsten Drotner, dr.phil. og professor i medievidenskab ved Syddansk Universitet

Hvad kendetegner skrift som kommunikationsmiddel? Hvilken funktion har læsning og skrivning i en kompleks kommunikationskultur, som præges af digitalisering? Og hvad med fremtiden? Præsentationen sporer svar på de spørgsmål med mediehistoriens briller.

KI. 16.00   Tak for i dag – afslutning af konferencen

v. Lene Storgaard Brok

